

Mladen Machiedo

Franzov otac

«Mora krepati, taj bolesni pas» – tako se Herman Kafka, više kolerik negoli zlonamjeran, u svojoj trgovini, obraćao namješteniku tuberkulotiku. Ne znajući da će mu, sedam godina prije njega samog, od iste bolesti umrijeti sin Franz. Da je još u zrcalu mogao vidjeti smrt svojih triju kćeri u koncentracijskim logorima, Herman Kafka bio bi pokrio lice rukama i zaplakao.

Papiri kava paragrafi...

papiri kava paragrafi

neki izgaraju

paragrafi kava papiri

neki drijemaju

kava papiri paragrafi

neki izlaze

koliki dio života mimoišao vječnost!

Balzami

O moći

Glavna je briga moći da što više zaokupi građanina.
Moć doživljava duh kao «paralelan sustav».
U onostranosti (zemaljska) moć nema moći, zato je popustljiva prema mrtvima.
Moć prestaje s tijelom.

*

Rastanak čovjeka s ovim svijetom započinje od onog časa kad mu vlastita izvjesna prošlost prevagne nad nesigurnom budućnošću. Odnosno kad iznenađeno primijeti da mu je više dragih s one, negoli s ove strane. Ta prevaga ne ovisi isključivo o dobi, već o nizu vanjskih i privatnih okolnosti.

*

Kad padaju kazetne bombe, razmak između života i smrti iznosi katkada nekoliko centimetara.

*

U djelu *Origenes* (očuvanom vrlo fragmentarno) *vir bonus* Katon rimske je dužnosnike označio samo po funkciji, činu i sl., ali slona SYRUSA, naprotiv, individualno – po imenu!

*

Kad potpuno svladaš sebičnost, uklonio si dramu. I možeš prema svima širiti ruke, nestati u vedrini.

La différence

Političarima trenutak, pjesnicima vrijeme. Onima zrcalo, ovima prolaz kroz...

*

Iz naknadne perspektive preuzetnost svakog razdoblja doima se poput karikature.

O tome bi valjalo voditi računa, dok sadašnjost zadaje bol, nudeći sebe kao jedinu i neprikosnovenu istinu.

Predsokratovska

proljeće-voda, ljeto-zemlja, jesen-vatra, zima-zrak
proljeće-zrak, ljeto-vatra, jesen-voda, zima-zemlja
proljeće-zemlja, ljeto-voda, jesen-zrak, zima-vatra
proljeće-vatra, ljeto-zrak, jesen-zemlja, zima-voda
i opet ispočetka

*

«Bože daj mi još jedan život – zavapi pokojnik – da ispravim ovaj.»

O smeću

Ima smeća tako male specifične težine da uvijek ispliva na površinu. I ondje slavodobitno pluta.

*

U doba Karla Velikog cijena oklopa za konjanika odgovarala je cijeni za deset krava. Dokaz više da je rat uvijek bio vrlo skup.

Hrvatska povijest

(arhetipski)

predratna razdoblja

ratna razdoblja

poratna razdoblja

...

a unatoč tome...

Bijah upravo utrnuo svjetlo...

Bijah upravo utrnuo svjetlo, legao u postelju.
Domahnu mi s osvijetljena prozora preko ulice.
Moj pokojni otac, na Badnjak, u snu.

Split-Zagreb

Možda još jedino stariji par, posjednut u mojoj ravnini, zamjećuje kuće rasklopljene domovinskim ratom. Dvoje mladih, sprijeda, lupa se i čupa u autističkom erotskom zanosu kao da im je četrnaest a ne dvadeset i nekoja. Njima iza leđa jedna časna, preplanula, sve podnosi nasmiješenim misionarskim strpljenjem. Bliže vozaču pak jedan klinac ubojitim piskutavim decibelima, dostojnim *Limenog bubnja*, antologijski ilustrira «napast nedužnosti» pred svojim dobrostivim taticom, ne manje uspješnim primjerkom infantilnog regresusa. Dok se umjesto utakmice tražene na zrnastom malom ekranu pojavljuju, uz glasno uff, slovenske replike.

I kako sada spojiti tu autobusnu zbirk/zbrku uzoraka (a izbrisat će je već sutrašnji dan) s mladim mjesecom i večernjom zvijezdom na nebu na kojem, sa zadnjim mlakim rumenilom, nečujno gasnu praznici.

Kuća

fra Franciscu Macedu
(Botão, Coimbra, 1596 – Padova, 1681)
u spomen

Kako ćeš ti bez one kuće? – pitaju zgranuto prijatelji, smetnuvši s uma da duhu ne treba sidro.

I čujem joj unutra, poslije sebe, sve udaljenije korake i zaboravne glasove. I čujem joj sve tiše otkucaje i produljene intervale nenastanjena mûka.

I u svoj svojoj poniznosti – i nemoći duše bez tijela – pitam se: *kamo* će ona kuća bez mene?

Bilješka

Francisco Macedo, jedan od najuččenijih ljudi 17. stoljeća, priznato čudo mnemotehnike, autor oko 70 tiskanih djela (uglavnom na latinskom, ali i na talijanskom, portugalskom i španjolskom), znalac 22 jezika, borio se uspješno pri europskim dvorovima da za španjolske vladavine vrati na portugalsko prijestolje dinastiju od Bragançe; nalazi se – kao neizravni predak – u genealogiji obitelji Machiedo, čije je prezime u doba Mletačke republike (još prije prvog bračnog ugovora u Hvaru, 1764) poprimilo taj oblik, pod Austrijom Macchiedo, dok ga je lokalno stanovništvo najčešće izgovaralo kao «Maćedo».

Franciscu su u Italiji podignuta dva spomenika: u crkvi Aracoeli u Rimu i nadgrobni, s ovalnim uljenim portretom (između baroknih *putta* koji «plešu» na kupovima knjiga), u crkvi San Francesco Grande u Padovi. Treći je portret očuvan u jednom njegovom djelu, a četvrti u Nacionalnoj knjižnici u Lisabonu.

Nakon odlaska u Italiju nije se više nikada vratio u domovinu, gdje mu je mlađi brat Antonio (poznat po jednoj presudnoj misiji na dvoru švedske kraljice Kristine) tiskao izabrane pjesme na latinskom (*Carmina selecta*, posmrtno, Lisabon, 1683).

Frapantna je fizička sličnost između Francisca i mojeg šukundjeda Girolama Machieda (Hvar, 1805 – isto, 1874), arheologa i numizmatičara, čija je životna opsesija bila potraga (tada enciklopedijski vrlo ograničena) za dvojicom luzitanskih «barba». Po njemu je nazvan moj djed Jerko, koji je (u skladu s hrvatskom varijantom imena) iskušao za I. svjetskog rata austrijski zatvor, a zatim i talijansku konfinaciju.

